

## **Dansk Blindesamfunds kommentarer til ekspertudvalgets rapport ”Anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet”**

Dansk Blindesamfund er helt enige i Danske Handicaporganisationers kritikpunkter.

Med henblik på at nuancere billedet om numerisk små målgrupper ønsker Dansk Blindesamfund at afgive vores kommentarer til anbefalingerne i den endelige rapport.

Den største gruppe af mennesker med handicap, har ikke behov for et botilbud, men derimod kompenserende foranstaltninger, fx i form af hjælpemidler og diverse rehabiliterende indsatser for at kunne leve så uafhængigt og selvstændigt som muligt samt at fastholde en tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Blinde og stærkt svagsynede udgør en numerisk lille målgruppe med komplekst sammensatte støttebehov. Samme problemstilling gør sig gældende for andre numerisk små målgrupper, inden for eksempelvis kommunikationsområdet.

Det er ikke realistisk, at 98 kommuner kan oparbejde og vedligeholde viden ift. en målgruppe, der løbende gennem livet har behov for højt specialiserede og helhedsorienterede rehabiliterende indsatser.

Vi oplever allerede i dag, at kommunerne enten ikke inddrager synsfaglig viden i sagsbehandlingen eller helt tilsættesætter de synsfaglige anbefalinger, de modtager gennem VISO. Vi ser til desuden med stor bekymring på, at flere kommuner vælger at hjemtage opgaver og i stigende grad trækker sig ud af tværkommunale videns miljøer i form af kommunikationscentre og synscentraler. En specialeplan på synsområdet vil dels kunne sikre forpligtende brug af synsfaglig viden og anbefalinger, og dels formidling af viden om best practice i forhold til målgruppen.

Med de foreslåede anbefalinger vil kommunerne få et endnu større råderum i forhold til at prioritere i hjælpen til mennesker med synshandicap. Konsekvensen vil være, at vi i endnu højere grad opleve markante forskelle i bl.a. kvalitet og omfang afhængig af postnummer, i stedet for fokus på borgerens behov ud fra en faglig og konkret individuel vurdering. Denne tilgang er dybt problematisk og vil få store konsekvenser for mennesker med synshandicaps livskvalitet og muligheder for at udfolde sig i samfundslivet. Det vil dermed også få negative konsekvenser for det enkelte menneskes økonomiske råderum og dermed også for samfundsøkonomien. En forebyggende indsats er ikke kun at undgå et synstab eller andet alvorligt handicap. Det er også at forebygge, at en person med (syns)handicap falder igennem systemet, fordi man ikke får den rette hjælp/støtte på rette tid.

Tilgangen til handicapområdet skal have fokus på investering i forebyggelse, den rette indsats første gang og med udgangspunkt i inddragelse af faglig viden. Det er dette fundament, anbefalingerne i spor 2-5 bør bygge på, og ikke det økonomiske udgangspunkt, som spor 1 lægger op til.

## Spør 1. Muligheder for prioritering og styring

Dansk Blindesamfund har følgende bemærkninger til udvalgte anbefalinger i spør 1:

### ***Revision af Serviceloven***

Dansk Blindesamfund er stærkt forbeholdne for, at servicelovens skal revideres med det formål at give økonomi yderligere vægt i visitationen. Økonomi spiller allerede i dag en rolle sammen med faglige hensyn.

Vi mener, at der i stedet er brug for at gennemgå Serviceloven med det formål at understøtte en mere enkel og fagligt funderet sagsbehandling, udredning og visitation. Kommunerne bør i langt højere grad forpligtes til at gøre brug af synsfaglige anbefalinger, så mennesker med synshandicap får den rette indsats på rette tid.

Der er brug for at skabe et mere enkelt og fleksibelt system, som sikrer, at borgere og kommuner ikke anvender unødige ressourcer, hverken menneskeligt eller økonomisk. Ligeledes er der behov for at fjerne gentagne revurderinger af hjælp til borgere med varige handicap. Når man eksempelvis har mistet synet helt eller delvist, er der ikke udsigt til forbedringer af synsstatus, og det er derfor meningsløst at skulle gennemgå udredning og revurdering af gentagne indsatser eller ansøgning af samme type hjælpemidler.

## Spør 2–5 om forebyggelse på socialområdet, kerneopgaven, viden og livskvalitet

Som nævnt er der fornuftige anbefalinger i blandt i spør 2-5, men forudsætningerne for at udfolde disses potentiale, afhænger dog af, hvordan man fra politisk side vægter økonomi og kommunalt selvstyre. Hvis økonomi og kommunale forskelle bliver afgørende i visitationen, frem for en faglig og individuel vurdering, vil anbefalingernes potentiale næppe nås.

## Spør 2. Forebyggelse

### ***Øget fleksibilitet for tilpasning af forebyggende indsatser efter Barnets lov***

Det er positivt, at der lægges op til at kunne visitere samtidigt til udvalgte indsatser efter Barnets lov, så forebyggende indsatser hurtigere kan sættes i gang over for det enkelte barn/unge og familie.

### ***Større fokus på understøttelse af overgangen til voksenlivet for udsatte unge***

Udsatte unge, herunder unge med (syns)handicap kan have behov for ekstra støtte i overgangen fra barn til ung, og det er derfor positivt, at der lægges op til at udvide indsatsen over for unge. For unge med synshandicap er der b.la. behov for at sikre en høj kvalitet i studievejledningen.

### ***Opbygning og udbredelse af viden om forebyggende indsatser***

Der er brug for en landsdækkende ensartet og forpligtende praksis i forhold til opbygning og udbredelse af viden om forebyggende indsatser. For blinde og svagsynede vil der løbende gennem livet – og i takt med samfundsudviklingen - være behov for forskellige indsatser, herunder kompetenceudvikling, der kan være med til at sikre, at man kan fastholdes i fx uddannelse eller beskæftigelse selv om samfundet stiller barrierer i vejen fx på det digitale område.

Der er behov for, at evidensbaseret viden skal bringes i spil, og denne bør være forankret i en specialeplan for synshandicap. På den måde vil synshandicappede i alle dele af landet have vished for, at ny viden og lovende praksis inddrages i relevante sammenhænge.

## Spør 3. Kerneopgaven

### ***Regelforenkling i sagsbehandlingen og mere tid til kerneopgaven***

Dansk Blindesamfund bakker op om en forenkling af reglerne for tabt arbejdsfortjeneste og BPA, men det er helt afgørende, at borgeren

oplever en forenkling og fleksibilitet i sagsbehandlingen, som vil skabe den nødvendige ro og tryghed for den enkelte familie.

Det er ligeledes relevant at udarbejde en positivliste af hjælpemidler, som kan bevilges uden visitation og allerhelst på tværs af forskellige sektorer.

#### **Spor 4. Virksom socialpolitik**

##### ***Ny og sammenhængende forskningsstrategi***

Anbefalingen om at etablere en praksisnær forskningsstrategi på socialområdet, rummer store potentialer og vil bidrage til en positiv udvikling og ny viden om forebyggelse, trivsel og udvikling/deltagelse, som på sigt vil komme borgerne til gavn.

I lighed med et praksisnært fokus, vil det være relevant med et forskningsområde i socialøkonomi, som vil kunne understøtte en økonomiske og fagligt bæredygtige indsatser.

##### ***Ny data- og digitaliseringsstrategi for 2025-2030***

Det er særligt positivt, at der lægges op til at udarbejde en data- og digitaliseringsstrategi på socialområdet for 2025-2030. Det vil være relevant at inddrage en bred vifte af civilsamfund og forskningsinstitutioner for at skabe et stærkt etisk og videnskabeligt grundlag for udvikling af data og digitale løsninger. Det vil have positiv betydning for borgernes livskvalitet og udviklingsmuligheder.

##### ***Styrket formidling og anvendelse af viden i praksis***

Ovenstående forskningsstrategi skal med rette understøttes af en styrket formidling og anvendelse af viden. Det er dog en forudsætning, at formidling og anvendelse af viden er bundet op på forpligtende tiltag, som fx specialeplanlægning.

## **Spor 5. Progression og livskvalitet**

### ***Fortsat omstilling mod principperne i den recovery-orienterede rehabiliterende tilgang på voksenområdet***

Dansk Blindesamfund er særligt positive over for at styrke recovery-orienteret rehabilitering på voksenområdet. At miste synet, uanset hvornår det sker, vil, for langt de flestes vedkommende, medføre en krise-situation, som en recovery-baseret rehabilitering vil have positivt indvirkning på. Den recovery-orienterede rehabilitering vil også omfatte enkel og ligetil adgang til synskompenserende hjælpemidler.

Afslutningsvis vil vi understrege vigtigheden af, at der bliver gjort op med postnummerlotteriet. Der er ikke brug for mere vilkårlighed i dansk socialpolitik. Vi skal i stedet have fokus på faglighed. Der er i den grad behov for at få vendt udviklingen, så borgere med synshandicap fremover vil kunne se frem til målrettede tilbud og indsatser – uafhængigt af postnummer.